

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

25. maj 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Udenrigsministeriets notat om besvarelse af Kommissionens begrundede udtalelse af 21. marts 2005 vedrørende investeringsbeskyttelsesaftalen mellem Danmark og Indonesien.

**Notat
til
Folketingets Europaudvalg**

**om besvarelse af Kommissionens begrundede udtalelse af 21. marts 2005
vedrørende investeringsbeskyttelsesaftalen mellem Danmark og Indonesien**

1. Kommissionens begrundede udtalelse

Kommissionen har ved skrivelse af 21. marts 2005 fremsendt en begrundet udtalelse (nr. 2004/2053) vedrørende den bilaterale overenskomst om investeringsbeskyttelse, der er indgået mellem Danmark og den Indonesiske Republik (Indonesien). Det er Kommissionens opfattelse, at overenskomsten, som trådte i kraft forud for Danmarks indtræden i EF, er uforenelig med fællesskabsretten.

Kommissionen peger på to forhold ved den bilaterale investeringsaftale, som efter Kommissionens opfattelse er i strid med fællesskabsrettens regler om frie kapitalbevægelser.

For det første henviser Kommissionen til, at den bilaterale investeringsaftale ikke indeholder undtagelsesbestemmelser, som gør det muligt at tage højde for de indskrænkninger, som det er muligt for Fællesskabet at underlægge kapitalbevægelserne. Fællesskabet har i EF-traktatens artikel 59 mulighed for - med hensyn til kapitalbevægelser, der under ganske særlige omstændigheder medfører eller truer med at medføre alvorlige vanskeligheder for Den Økonomiske og Monetære Unions funktion - at træffe beskyttelsesforanstaltninger over for tredjelande, hvis sådanne foranstaltninger er strengt nødvendige. I henhold til EF-traktatens artikel 60, stk. 1, kan Fællesskabet i overensstemmelse med fremgangsmåden i artikel 301 træffe foranstaltninger for at begrænse kapitalbevægelser og betalinger til visse tredjelande. Endelig kan der i medfør af EF-traktatens artikel 57, stk. 2, vedtages foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investering.

Kommissionen henviser for det andet til den bilaterale investeringsaftales ligebehandlingsbestemmelse. Kommissionens kritikpunkt er, at aftalen ikke indeholder en undtagelsesklausul til ligebehandlingsbestemmelsen, således at fordele, som er indrømmet danske virksomheder i medfør af fællesskabsretten, ikke omfattes af den bilaterale investeringsaftale. Ifølge Kommissionen medfører dette, at indonesiske virksomheder i visse tilfælde indrømmes rettigheder, som i henhold til fællesskabsretten er begrænset til fællesskabsejede eller -kontrollerede virksomheder.

I henhold til artikel 307 i EF-traktaten er bilaterale investeringsaftaler, som Danmark har indgået med tredjelande forud for vores indtræden i Fællesskabet, ikke som udgangspunkt berørt af EF-traktatens bestemmelser. Danmark har dog en

forpligtelse til ”at bringe alle egnede midler i anvendelse” med henblik på at fjerne eventuelle uoverensstemmelser mellem den bilaterale investeringsaftale og fællesskabsretten.

Danmark har efter Kommissionens opfattelse ikke fjernet investeringsaftalens uoverensstemmelser med fællesskabsretten.

Det bemærkes, at Kommissionen har sendt tilsvarende begrundede udtalelser til Østrig, Sverige og Finland.

2. Danmarks bilaterale investeringsbeskyttelsesoverenskomster

Danmark har indgået bilaterale investeringsfremme- og investeringsbeskyttelsesaftaler med 41 lande, som er trådt i kraft.

Disse investeringsbeskyttelsesaftaler, som alle i henhold til deres ordlyd sikrer investorer og foretagne investeringer, varierer på enkelte områder afhængig af tidspunktet for aftalernes indgåelse. Alle aftalerne følger grundlæggende internationale standardudkast.

Alle investeringsbeskyttelsesaftalerne indeholder således en bestemmelse om erstatning i forbindelse med ekspropriation.

Alle aftaler, på nær aftalen med Indonesien, der er den ældste nugældende aftale, indeholder endvidere retningslinier for behandling af tvister mellem investorer og myndighederne i investeringslandet, typisk i form af henvisning af tvister til voldgift hos Det Internationale Center for Bilæggelse af Investeringstvister og/eller hos en voldgiftsmand eller en international ad hoc voldgiftsdomstol nedsat i henhold til de voldgiftsregler, der gælder for FN's Kommission for International Handelsret.

EU har igennem en årrække indgået bilaterale og regionale aftaler med en række tredjelande, som også indeholder bestemmelser om behandling af investeringer.

Det vurderes at være af betydning for danske virksomheder, der i stigende grad foretager investeringer i tredjelande, at være sikret på de nævnte områder.

De hidtidige erfaringer giver ikke mulighed for generelt at bedømme den reelle værdi af disse aftaler i en konfliktsituation.

Der har senest i forbindelse med forhandlingerne i WTO's Doha-Runde været søgt skabt basis for forhandling og indgåelse af en bred multilateral aftale om investeringer, der også skulle indeholde bestemmelser om investeringsbeskyttelse. På grund af uenighed indgår dette spørgsmål ikke længere i forhandlingerne.

Kommissionens konkrete henvendelse vedrører alene aftalen med Indonesien, idet det er den eneste eksisterende danske bilaterale investeringsaftale, som er indgået før Danmarks indtræden i Fællesskabet. Sagen har derfor ingen præjudice for de senere aftaler.

3. Aftalen med Indonesien

I forbindelse med Kommissionens åbningsskrivelse blev spørgsmålet om aftalens videreførelse behandlet af såvel Juridisk Specialudvalg som Handelspolitisk Specialudvalg. Spørgsmålet var endvidere i høring hos de relevante hovederhvervsorganisationer: Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Tekstil & Beklædning, Finansrådet, HTS, Håndværksrådet, Landbrugsraadet og PAR-F.R.I. Rådet.

Det fremgik af høringssvarene, at der fra dansk side ikke bestod nogen særlig interesse i at opretholde den konkrete overenskomst med Indonesien i dens nuværende form. Det var ligeledes vurderingen, at aftalen reelt ville være værdiløs efter de tilpasninger, der ville være nødvendige for at imødekomme Kommissionen, og de modtagne høringssvar tilsluttede sig en ophævelse af aftalen. Dansk Industri udtrykte dog ønske om, at det blev undersøgt, hvorvidt der bestod mulighed for, at EU ved Kommissionen påbegyndte forhandlinger med Indonesien om en tilsvarende aftale.

Det fremgår af den bilaterale investeringsaftale, at den automatisk forlænges hvert tiende år. Aftalen løber således til 2008.

4. Regeringens svar på åbningsskrivelsen

I regeringens svar på åbningsskrivelsen blev det tilkendegivet, at man ved først givne lejlighed ville tage spørgsmålet om aftalens fortsatte beståen op med de indonesiske myndigheder og herunder foreslå aftalen ophævet. Regeringen anmodede endvidere om at få oplyst, hvorvidt Kommissionen planlagde at indlede forhandlinger med Indonesien om en bilateral aftale mellem EU og Indonesien om investeringsbeskyttelse.

5. Regeringens svar

Regeringen har i sit svar på den begrundede udtalelse oplyst, at man – uden at man forholder sig til Kommissionens juridiske argumentation – har opsagt aftalen med Indonesien. Endvidere anmodes Kommissionen på ny om at oplyse, om den planlægger at indlede forhandlinger med Indonesien om aftaler, der kan beskytte danske investeringer i Indonesien.